

Cimleve

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

TARTALOMJEGYZÉK:

Tél apó. Cimkép. Verselte: Madarassy Erzsébet	257
Egy Afrikában rekedt gólya kalandjai. Mese.	
Irta: Ewald Károly	258
Jövel, jövel, óh, szép karácsony! Vers. Irta: Benedek Elek	259
Mit hozzon a kis Jézuska? Vers	260
Jen fogsága és halála. Mese. Bencs Waldemár „Virágokról, állatokról és Istenről“ szóló könyvéből	260
Az erdő halottja. Rajz	262
Tamás érdeklődik	263
A fősvény papucs. Mese	264
Öcsike esőt csinál	266
Mesefolyam. Irta: Balázs Ferenc	267
Elek nagyapó üzeni	271
Fejtörő	271
Közeledik az újesztendő	272

A

gyermeknek legkedveltebb lapja, a

Cimbora

eddig az első betűtől az utolsóig olvasnivalót adott a gyermekeknek, mert a lapnak nem volt

hirdetése

A lap elterjedtségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy minden elfelt

hét

az olvasók táborának hatalmas növekedését jelenti. A lap kiadóhivatala most elhatározta, hogy a mai

napig

fennállott rendszert megváltoztatja és az Erdély-szerte elterjedt gyermeklapba, amelyet ma már minden gyermek a kezében

tart

hirdetéseket is vesz fel.

A Cimbora

tartalma ezzel nem fog kisebbedni, mert amilyen mértékben nő a lap

hirdetése

olyan mértékben nő annak terjedelme is.

A kereskedőknek

megfizethetelen

értékű a Cimbora hirdetése, mert az egész Erdély, sőt a külföld lakossága is olvassa.

RENNER TESTVÉREK ÉS TSAI BÖRGYÁR r.-t. CLUJ (KOLOZSVÁR)

GYÁRT ELSŐRENDÜ

GÉPSZIJAKAT

Gödör szerzés! Gyors leszállítás!
Garanciát vállalunk!

Tartós és izléses cipők

a Halász Mór r.-t.-nál kaphatók Szatmáron!

TASNÁDY GYÖRGY

díszműlakatos

Careii-Mari (Nagykároly) Str. Vas.

Lucaciu (Majthényi-u.) 14. szám.

Készít mindennemű iparművészeti és díszmű tárgyakat, karos- és asztali lámpákat, villanycsillárokat, virág- és szalonzsillárokat, írókészleteket, hamutartókat, művészi kivitelű bútort- és épületvasalásokat stb.

Elvállal bármiféle lakatosmunkát, autogénhegesztést, gépek, csillárokat, mindenféle fémtárgyak javítását, tisztítását és újraszínezését.

Rókát

és más szörmét

felelősség mellett

fest az

UNIO

Kolozsváron.

Szűcsöknek
árkedvezmény!

Szülők!

Tanárok!

Gyermekek!

1922.

KARÁCSONYÁRA

a CIMBORA kiadásában HAT KÖTET GYERMEKMESE és
IFJUSÁGI OLVASMÁNY jelenik meg.

* *

- Kertész Mihály: Senki Tamás története és még egyéb mesék.
Benedek Elek: Hires erdélyi magyarok. (A két Wesselényi, Körösi Csoma Sándor.)
Balázs Ferenc: Mesefolyam. (Husz mese a szeretetről.)
Monoki Sándor: Tündérmese.
Benedek Elek: Öcsike könyve. A „nadselü“ gondolatok első sorozata.
Szentimrei Kovács Jenő: Az egyszeri királyfiról.

Minden kötet kapható Erdély könyvesboltjaiban és megrendelhető a CIMBORA kiadóhivatalában.

Vegyétek!

Olvassátok!

Szeressétek!

Valódi békeminőségű aszbeszt fedő

 PALA

kapható igen jutányosan SCHWARTZ TESTVÉREKNÉL, Strada Decebal (Kölcsey-u.) 37. szám.
Kész fedéseket helyben és vidéken vállalunk!!

ZEA első román

E krétagyár Cluj.

A Papir- és fűszerkereskedők figyelmét felhívja az iskolai saisonra.

Gyapju-, selyem-, pamutkelmét, fonalat, szőrmét fest és tisztít a

„Kristály“

gőzmosó és kelmefestőgyár CLUJ. Telefon 500.

Póstacsomagok pontosan szállíthatnak! — Kereskedőknek tömegárúknál árkedvezmény! — Képviseletek vidéki városba kerestetnek!

A
Cimborára

előfizetéseket
felvesz Erdély
minden könyv-
kereskedője!

A Cimborá azt üzeni:

**Ha finom
cukorkát
akartok:**

kérjétek Melissát

Eredeti Wolfner

gépszijak

minden méretben

kaphatók

**BRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.**

A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.-t.

Alaptőke 40 millió leu. — Tartaléktőke 1 millió leu. — Takaréketét állomány 45 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:

Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlinen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,
— Budapestén keresztül bárhová MAGYAR KORONÁBAN. —

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

BCU Kölcsönöket legelőnyösebben folyósít. Cluj

A Generala bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazione Generali triesti biztosító társaság főügynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsöztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.

Fiúk!

Lányok!

A Cimborát

olvassátok,

szeressétek,

terjesszétek!

Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimbora kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.

A lap egy negyedévre negyven leuért jár.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

Kiadó a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t. Szatmár.

**A szerkesztőségnek szóló levelek, rejtvény megfejtések és
közlésrészt kéziratok Benedek Elek címére, Kisbaczon,
u. p. Nagybaczon, Háromszék-m. küldendők.**

Cimbora

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek

Tél apó.

Földig leér ezüst szakála,
Csillognak rajt' a jégcsapok,
Felhőből van fehér palástja
És eltakarja a napot,
Hópelyhet szórva széjjel...
...Tél apó eljött az éjjel,

Sokat hoz ő a gyermeknek:
Vig szánózást a havon át,
Örömteli kardcsonyestet,
S légkedvesebb ajándékát,
Tündérfát teli fénnel...
...Tél apó eljött az éjjel.

Ó, de gondoljatok azokra,
Kiknek a tél csak bűt hozott:
Az árvára, az elhagyottra,
És adjatok, csak adjatok,
Adjatok teli kézzel –
...Tél apó eljött az éjjel,

MADARASSY ERZSÉBET.

Egy Afrikában rekedt gólya kalandjai.

— Irta: Ewald Károly. —

Messze egészen messze, déli részén Afrikán esett meg ez a történet, Egyiptomtól délre, ahol a Nilus az ur egész vidékén és úgy terjeszkedhetik, kanyaroghat, amint a kedve tartja.

Annyi ott a fa és bokor, hogy az ember nem is hinné. Különös, ritka pompás virágok nyílnak és oly magasra nő a fű, hogy még egy elefánt is eltűnik benne. Az erdők oly ropant nagyok, hogy még senki sem akadt, aki keresztül barangolta volna azokat.

És az állatok oly nagyok és csodálatosak, amint nálunk csak az állatkertben.

Mindenek fölött pedig a nap oly heves izzással tűz le, hogy ha ez nálunk történnék, hát minden iskolában kiadnák a vakációt.

Ha mégis esik, akkor aztán úgy zuhog a víz, hogy ha az ember esernyőt venne, csak a bolondját járná, mert hiszen egyszeribe átáznék.

Azon a napon, amikor ez a történet kezdődött, a táj meglehetősen borusnak látszott, mintha rossz kedve lenne az egész világnak.

A fák lecsüggesztették leveleiket. A virágok hervadtak és a fű el volt száradva. Az állatok szanaszét tikkadtan és érzéstelenül heverésztek. A Nilus is leapadva sárgán és unalmasan folydogált medrében.

Fenn, egy hatalmas fügefán ült egy fiatal gólya és nézelődött maga körül. Neki sem volt jókedve. Most került először Afrikába és társai éppen az imént szálltak el hazafelé, északra. Neki természetesen velük kellett volna elutaznia. Már meg is beszélte volt egy ifju gólyakisasszonnyal, hogy együtt fognak fészket rakni ők ketten a falu templomának tetején, mert ott születtek mindketten.

Ekkor azonban az egyik szárnyával szerencsétlenül járt és nyomorékon nem is gondolhatott tovább a nagy utra. Elbucsuzott tehát szíve választottjától, az pedig örök hűséget esküdve neki egy másik gólyaurfival elrepült észak felé. Most aztán itt ült a fügefán és rosszkedvű volt, mint a többi más teremtmény.

— Még szép dolgok történhetnek itt, — sóhajtotta.

— Ugy bizony, — szólta a fügefa. — Ha most megered az eső, az csakugyan szép lesz.

— Eső lesz nemsokára? — kérdezte a gólya?

— Már itt is van. Egész határozottan érzem már magamon. Valami bizserég bennem.

— Miféle hang volt ez? — kérdezte a gólya és hallgatózott.

— Ez, — mondta a fügefa. Ez csupán a balzsamfa, amelynek a kérge pattog.

— De hallgassunk csak — ... Mi ez? Valami csörömpöl, mintha üveget törtek volna szét.

— Ez? — szólta a fügefa — ez csak két leve-

lem, amelyek a földre hullottak és darabokra törtek.

— Micsoda ország ez? — kiáltott fel a gólya, hosszú csőrét az ég felé emelve. A fákkérge pattog és a falevelek darabokra törnek, mint az üveg.

— Oh, bizony itt furcsa dolgok történnek olykor! Valószínűleg a kegyelmed hazájában sincs mindig szép idő.

— Nincs. Télen nem szép az idő ott sem. Akkor tudniillik minden jobb családból való madár elutazik. Csak néhány szerencsétlen flótásnak kell otthon maradnia. De most nemsokára nyár lesz és ekkor oly gyönyörű ott nálunk északon és a szívem fáj, ha arra gondolok, hogy most nem utazhattam a társaimmal haza.

— Istenem! mily felséges lehet utazni! — mondotta a fügefa — legforróbb vágyam az, hogy odaszállhassak én is. Mikor egy madár a koronámra ül, a gyökereim bizseregnek a vágyódástól.

— Menjek el? — kérdezte a gólya.

— Isten ments! Akárhogyan áll a dolog, mégis csak szép az, amikor így bizserég bennem valami. Bár csak megtisztelne kegyelmed engem avval, hogy a fészket reám építené.

— Sajnos, ez lehetetlen, a menyasszonyom északra utazott. De talán védelmet találok a kegyelmed lombja alatt az eső ellen, ha csakugyan oly gonosz az, amint hallottam.

— Az valami iszonyu, — válaszolta a fügefa. Iszonyuan szép. Semmisem bizserget úgy, mint az. De leveri az összes leveleimet és egy jó pár napig tart, amíg az ujak kinőnek.

— Nem tovább?

— Oh, nem. Ha egyszer a zápor elvonult, akkor nálunk már gyorsan megy minden, ezt elhiheti nekem.

— Akkor talán mégis jobb lesz nekem, ha egy mimózára hurcolkodom át, — aggódalmaskodott a gólya.

— Azt nem tanácsolhatom kegyelmednek, — volt a fügefa felelete. A mimózáknak az a szokásuk, hogy a leveleiket összecukják éjszaka éppúgy, amíg alusznak, mint bármikor máskor, ha valami felizgatja őket. Ezért még a majmok sem ülnek rájuk szívesen.

— De hiszen ez borzasztó! — sóhajtott a gólya. Akkor a balzsamfára kell repülnöm, pedig az olyan rémesen zörög.

— Nem szeretnék kegyedtől elszakadni. Ezért nagyon szeretném, ha inkább elfoglalná ezt a kis helyet az én törzsöm odvában. De most már siessen, bujjon be, mert itt az eső.

E pillanatban megeredt a zápor, még pedig olyan erővel, hogy a gólyát lesodorta a fügefáról, mintha csak leütötte volna valaki. Bőrig ázva a legnagyobb fáradtsággal tudott csak visszazárkózni a fára.

— Oh, jaj, teremtő szent Atyám! — ke-sergett a gólya.

— Lesz még rosszabb is, — így vigasz-talta a fügefa. De aztán majd olyan szép lesz minden, amelyet legmerészebb álmaiban sem tudott elképzelni.

És szakadt az eső, zuhogott éjjel-nappal. Minden völgy, minden hegyszakadék megtelt vízzel, folyamok rohantak le a hegyoldalokról és a sikon át és harsogva zuhogtak bele a Nilusba.

A Nilus pedig megáradt és kilépett a med-réből. Az egész völgy víz alatt állott, amerre a szem el tudott látni. Az állatok menekültek barlangjaikból s a magaslatok felé törtettek. A fák ormain majmok üldögéltek s keservesen rikácsoltak, visitoztak.

— Remélem, nem ázott át, nem kapott náthát? — kérdezte a gólyát a fügefa.

— Vizhatlan csizmám van, — felelt a gó-lya. De a víz valóban fölér egészen a tollas bugyogómig.

— No de most már csakhamar vége lesz, — szólt a fügefa. Ah, ne nézzen most reám! Hiszen teljesen meztelen, kopasz vagyok. De már ér-zem, hogy jönnek az új leveleim. Jaj, hogy bi-zsereg az egész testem!

Ekkor már csöndesedni kezdett az eső és csakhamar egészen elmúlt.

Lassankint lehúzódott a víz is a földről, de csak annyira, hogy az egész völgy egy nagy tónak vagy ingoványnak látszott. És minden elkezdett nőni, de olyan gyorsan, hogy a gólyát valóságos ijedelem szállta meg.

— Szent Isten! Hiszen itt minden valóság-gal a magasba tör! — kiáltott, amint egy-egy papiruszcserjére pillantott, amely oly rohamo-san nőtt, hogy szabad szemmel is látni lehetett a növést.

— Hja, itt minálunk gyorsan megy az ilyenféle, — szólt a fügefa. Figyeljen csak az én leveleimre. Holnap vagy holnapután én leszek a legszebb fa az erdőben. Különben csak üljön nyugodtan ott a tetőmön... Egyébként nem is kell, hogy rám is nézzen, amíg ily ko-pasz vagyok. És onnan felülről sokkal szebb is a kilátása. És amint gondolom, nem is na-gyon célszerű, hogy most a nagy eső után ön a földön tartózkodjék.

— Mi történhetik velem? — kiáltotta a gólya és már büszkén illegette magát. Engem mindenütt az egész világon kímélnék, sőt ol-talmaznak. Örömmel tapasztaltam, hogy itt a Nilus partján is épp úgy megbecsülnek az em-berek engem, mint ott fenn északon.

— Hja... az emberek! Itt nincs ám annyi szavuk, mint arra fölfelé. Őszintén meg-vallva, itt a kutya sem törődik velük. De itt vannak például a nagy kigyók...

— Ah, a kigyók! No majd ellátom én a bajukat. Ugyis nagyon éhes vagyok és kicsi-korom óta kigyóhuson nevelkedtem.

— Hm, — vélekedett a fügefa. Valóban

van kegyelmednek bátorsága belekötni egy ki-gyóba? Itt mifelénk általában tőle félnek leg-jobban az állatok. Nem gondolja, hogy egy kicsit nagy lenne kegyednek egy kigyó?

— Kigyó — kigyó, — felelt a gólya. Mutas-son csak egyet, majd meglátja, hogy elbánok vele.

— Ezzel nagy szolgálatot tenne a mi vi-dékünknek. És én a magam részéről a legna-gyobb örömmel nézném, hogyan fogyasztana el egy ilyen fickót. Már előre bizsereg a gyö-nyörüségtől az egész testem.

— Igen, de hát hol vannak azok a kigyók? — kiáltott a gólya. Ugyis ékes vagyok már és természetesen nem halad a dolog, ha mi csak itt állunk és csevegünk a dologról. Azonfölül azt sem tudom, hogy kaparintom meg a kigyót, ha még sokká várunk. Hiszen bosszantó, hogy itt hogyan tör minden a magasba. Már nem lehet látni a földből egy talpalattnyi helyet sem.

— Nálunk ez így megy ebben az évszak-ban, — szólt a fügefa. Északon nem nő így minden? (Jövő vasárnap folytatjuk.)

Jövel, jövel, óh, szép karácsony!

— Irta: Benedek Elek. —

Hallom, már angyal szárnya lebben,
Szivem, mint régen, meg-megrebben,
Itt vagy közel!
Itt vagy közel, óh, szép karácsony,
Rajtad csüng lelkem, semmi másom,
Jövel, jövel!

Jövel, jövel, én várva-várlak,
Még itt se vagy, már áldva-áldlak,
Vidul szivem.
Az ég alatt bárhová térsz be,
Ureg szivet gyermekké téssz te
Mindenkiben.

Jövel, jövel, mint egykor régen,
Hadd éljem újra gyermekségem
Szép estelét.
Mikor a földet hó megeste,
Dal s mese közt karácsonyeste
Vigan telék.

Dió meg alma — más se kellett,
Szegénynek is — óh erre tellett! —
Volt asztalán.
Karácsonyfák nem ragyogtak bár,
Angyalok akkor is voltak már,
De voltak ám!

Hallom, már angyal szárnya lebben,
Szivem, mint régen, meg-megrebben,
Itt vagy közel.
Itt vagy közel, óh, szép karácsony,
Rajtad csüng lelkem, semmi másom,
Jövel, jövel!

Mit hozzon a kis Jézuska?

Jen fogsága és halála.

(Bonsel Waldemár

„Virágokról, állatokról és Istenről” szóló könyvéből.)

Mit hozzon a kis Jézuska?
Mind azt számolja Katuska.
Fejecskéjét törí szörnyen,
A számolás nem megy könnyen.

Ezt szeretne, azt szeretne,
Babát, aki beszélgetne,
Ruhaszekrényt, konyhaedényt,
Porolót is, de jó keményt.

Képes könyvet, sokat, sokat,
Nyuszt, cicát, takarosat.
Egy kocsit is elfogadna,
A babát ültetné abba.

Hej, ami őneki kéne,
A házba tán be se férne;
Hogyha ő azt mind leírná,
Kis Jézuska el se bírná!

Hallod-e, te kis Katóka,
Azt üzeni nagyapóka:
Semmit se írv a táblára,
Mit hoz, bizd a Jézuskára.

... Egy nap Jen egy fiu fogságába került. Mindent megtett, amit egy értelmes béka tenni szokott, ha gólya, ember vagy más veszedelmes lény a patakhoz közeledik: beleugrott a vízbe, alámerült és ahogy csak bírta, fölkaparta a patak medrét, hogy a zavaros vízben ne lehessen többé megtalálni. Ez egyszer azonban semmi se segített rajta.

A fiu várakozóan nézett a hálójába és Jen megborzadt az ember rendkívül nagy, kék szemétől, mely szőke haja alól letekintett rá. Rettenetes, éles kiáltást hallott közvetlenül a feje fölött és a háló hurokján keresztül egy másik embert is megpillantott, amint jött át a mezőn. Ez is fölibe hajolt a hálónak és Jen látta, hogy neki is ugyanolyan szeme van, de sokkal hosszabb haja és finomabb hangja.

Róla beszéltek bizonyára mindenfélet, piros ajkuk mögül előtörték a hangok és látni lehetett fehér fogaikat. Jen arra gondolt, miközben kétségbeesetten iparkodott a háló falán feljönni, hogy százszor inkább került volna a gólya hatalmába, mintsem az ember keze közé.

— Istenem, — szólt a fiu a kislánynak — ez megint csak egészen közönséges barna, pedig úgy szerettem volna egyszer már egy igazi zöld levelibékát fogni.

A fiu, úgy látszott, mintha töprengett volna valamin.

— Mindenesetre elviszem magammal — határozott, belenyúlt kezével a hálóba és megfogta Jent — tán mégis ért valamit az időjóláshoz vagy meg tudom majd rá tanítani.

Megfogta Jen lábát, annál fogva föl emelte és az ég felé tartotta. A lány kinyitott egy tojásalakú zöld szelencét, Jen eltűnt a nyílásban, mint valami szörnyeteg szájában és mindössze még egy fül-siketítő csattanást hallott, mely úgy zúgott, mint az égzengés. A szelencét ugyanis gyorsan ismét be kellett csukni,

mert egész csomó más fogoly is volt már benne. Azután sötét lett.

Hamarosan észrevette, hogy fogságba került, de rémületében is figyelmessé lett aziránt, hogy nem egyedül van. Brekegés, zugás, nyüzsgés vette körül, lábak, szárnyak, nedves és száraz testek leirhatatlan tömkelegében.

Segélykiáltásokat és mély sóhajtásokat hallott és olyan bensőséges, szabaddulásért való könyörgést, hogy szeme könnyel telt meg és úgy érezte, hogy körülötte nagy haldoklás megy végbe, mint valami csatamezőn. Emellett könyörtelenül lökődött és hintázott a szelence és a legjobb akarat mellett sem tudtak biztos helyet elfoglalni.

Valaki susogni kezdett fölötte aombok közül:

— Ó, milyen szép volt a sárga virágokon!

Egy lepke volt, amely tört szárnyával virágszárak közé volt beszorítva.

Kis idő múlva megint elkezdődött a kellemetlen rázkódás, ezuttal egyenletes durva lökésekkel: a fiu ugyanis elkésett és futnia kellett, hogy lehetőleg még idejében hazakerüljön. Ott aztán végre a börtön menydörgésszerű robajjal az asztalra röpült és akkor hosszú időre csönd állott be.

... A fiu az egész családot az asztal köré gyűjtötte, mert azt akarta, hogy szerettei is valamennyien résztvegyenek az örömeiben, mit zsákmánya kínált.

Jen szemét vakította a fény, amely hirtelen a sötét börtönbe hatolt. Kemény, fényes lapra szállt ki és zavarában nem figyelt rá, hogy a fiu keze egyszerre ráborult és szorosán átfogta testét.

A kéz meleg volt, remegett kissé és hevesen szorította, de hirtelen ismét szétnyílt és Jen — kimondhatatlan örömeire — tiszta vízbe esett, amelynek alján mindenféle zöld növény csillogott. Amilyen gyorsan csak tudott, alámerült és elbujt a kákalevelek mögé, kissé csodálkozva rajta, hogy a fenék nem rázódott föl és a víz nem lett zavaros.

Nem is sejtette, hova került, csak azt tudta, hogy elhamarkodott ugrásával

akaratlanul is tulvan a veszélyen, hogy tudniillik az általános izgalmat felhasználta arra, hogy kereket oldjon.

Telt, mult az idő, beállt a sűrűkület, aztán egészen este lett. A kis Jen csakhamar rájött, hogy nem nyerte vissza szabadságát, hanem egy szűk, kerek kalitkába került, amelynek a falai átlátszóak voltak, akárcsak a víz, de olyan kemények, mint a kő. Ott üldögélt tehát csöndesen és szomoruan a sima falon és nézett ki az alkonyatba. Egyszer kinyílt a kalitka teteje és valaki szöcskét dobott be neki a vízbe, amely aztán csöndesen, valamennyi lábát szétterpesztve úszott a felszínen. Már halott volt.

— Azt hiszi valaki, hogy megeszem? — gondolta. Éhesnek elég éhes volt, de nincs olyan művelt béka, mely megeszi a döglött szöcskét. A szöcskének, ha azt akarja, hogy felfalják, életelevennek kell lennie, vidámnak és fiatalnak.

Jen leirhatatlanul szomorú volt. Egyszer éjfél tájban egér jött elő az ablakdeszka mögül, keresztül nézett az üvegen, de mintha senkit se vett volna észre, gyorsan ismét távozott, mert valahonnan a sötétségből hívó szó hallatszott.

Rövid idő múlva elszunnyadt kis Jen a kimerültségtől. Sokáig kellett aludnia, mert amikor fölébredt, világos nappal volt és odakint a nap fényesen sütött a zöldben. A fiu is, aki hatalmába kerítette, nemsokára megérkezett és kíváncsian nézett az üvegbe, miközben orrát oly közel vitte a börtön falához, hogy a hegye lapos és kerek lett. Fölnyitotta a tetőt, kivette Jent és egy fehér kendőre tette, melyet aztán fölötte összecsukott és minden oldaláról alaposan megdörzsölte, hogy száraz legyen. Jennek a lélekzete is elállt, minden pillanatban azt hitte, hogy megfullad. Azután megint szétnyílt a kendő és a fiu egyik kezét egy kis edényben levő festékbe mártotta, a másikkal Jent erősen fogta és nekilátott, hogy zöldre fesse. Levelibékát akart belőle csinálni, hogy az időt megjósolja.

Jen olyan zavart volt, hogy egyetlen értelmes gondolat sem jutott eszébe. Visszatették a kalitkába, amely azonban

kevesebb vizet tartalmazott, fönt a tetején kis falétra volt, ott szoritkozhatott. Ez azonban mégsem illett most neki, hogy odafent üljön, hiszen szép idő volt.

— Szomorubb már nem lehet az élet, gondolta és szeretett volna meghalni. Nem nagyon szerette volna, ha ilyen helyzetben kellett volna rokonai előtt mutatkoznia.

Amikor kis idő múlva azt hitte, hogy egyedül van, elgondolkozva és szomorúan leszállt a létráról, hogy a vízben lehűtse magát, mivel a napsugarak forrón tűztek a bőrtönre és a festék is égette a bőrét. De alighogy lemerült, észrevette, hogy a víz lassankint zöldre festődik, mialatt teste ismét fölveszi régi színét. Jen azt hitte, hogy körülötte minden el van varázsolva és az aggodalomtól üzve gyorsan megint felmászott a létrára és csudálkozva nézett le a zöld vízre.

A kis Jen végzete végtelenül szo-

morúan teljesedett be. Az emberek ugyanis megfélekeztek róla és az éhségtől hamarosan elpusztult. Úgy történt, hogy a fiú, aki foglyul ejtette, kis testvérével együtt a szünetre elutazott és ott oly sok látni és tapasztaltnivaló akadt, hogy egyikük sem gondolt többé Jenre.

Jen meghalt, miután három nap és három éjjel hiába várt segítséget. Utolsó óráiban sokat gondolt a hazájabeli patak hideg vizére és a vadrózsákra, melyek a víz fölé hajoltak. Ilyen gondolatok közt aludt el egy este a gyöngeségtől és nem ébredt fel többé.

Mit mond a magyar nép.

Verebek vannak a süvege alatt.

(Annak mondják, aki nem köszön.)

*

Bátran alhatsz sással földött házban.

(Szegény ember hazát nem rabolják ki.)

Az erdő halottja.

Tamás érdeklődik.

(Az ékirásról.)

Tamás: A piramisokról egyszer azt mondtad, hogy az egyiptomi királyok több ezer évvel ezelőtt építették őket. Akkor nagyon csodálkoztam, hogy ilyen nagy sirböltöt emeltek maguknak. Azért sokszor nézegettem a piramisok képét és mindig arra kellett gondolnom, hogy nagyon tudós emberek lehettek, akik ezeket a nagy épületeket építették. Talán ők voltak a legrégebb művelt emberek a világon.

Apa: Erre nem tudok határozottan válaszolni. De nem tud senkise. Nem ismerjük oly pontosan a multat. Nem tudjuk például bizonyosan, hogy Khinában hogyan éltek az emberek ezer meg ezer évvel ezelőtt. Valószínű azonban, hogy nem Egyiptomban éltek az első művelt emberek.

Tamás: Szeretném, ha még egy régebbi népet mondanál.

Apa: Ázsiában két nagy folyó, a Tigris és az Eufrátesz között valószínűleg előbb kezdődött a műveltség. Innen indulhatott ki az egész világba. Mikor ott a műveltség már magas fokon állott, a mi hazánkban még alig laktak emberek. Akik itt laktak, még barlangokban vagy cölöpökre épített kunyhókban tanyáztak.

Tamás: Ott is építettek talán piramisokat?

Apa: Piramisokat nem, hanem hatalmas templomokat. A két folyó között nagy városok voltak, melyeknek romjait megtalálták és kiászták. A legnagyobb városoknak, Babylonnak és Ninivének hallottad már a nevét.

Tamás: A romokból sok mindenre lehet következtetni, de én pontosan szeretném tudni, hogyan éltek akkor az emberek.

Apa: Ha nagyobb leszel, azt is megtudhatod. A romok között olyan értékes dolgokat találtak, hogy ma ismerjük azoknak az embereknek szokásait, kik azon a vidéken éltek le az életüket. Cserepekre felírva egész könyvtárt találtak, mely a történetüket is elmondja. Megtalálták törvénykönyvüket, szerződéseiket s ma ismerjük mindennapi életüket.

Tamás: Ki tudta elolvasni ezeket a cseréptáblákat?

Apa: Sem az írásukat, sem a nyelvüket nem értették. Ma ép úgy megtanulhatod nyelvüket és írásukat, mint például a németet vagy görögöt. Bizony, nagy fáradságba került, míg kiváló tudósok a nehézségekkel megbirkóztak. Még nehezebben tudták megfejteni a feliratokat, mint az egyiptomi írást. Ez volt az igazi rejtély. Olyan lehetett, mint a legbonyolultabb titkos írás.

Tamás: Ha én új betűket találnék ki és úgy írnék levelet, meg tudnák azt fejteni?

Apa: Bármilyen különös betűket találnál is ki és még hozzá fordítva írnod is fel a szavakat, a hozzáértők a legrövidebb idő alatt megfejtenék a te titkos írásodat. Persze, te kíváncsi vagy, hogyan. Én nem vagyok szakember, tehát csak

keveset mondhatok erről neked. De ebből a kevésből is megértheted, hogyan dolgoznak a tudósok. Tudják azt pl., hogy egy nyelvben melyik betű fordulhat elő leggyakrabban. Megnézik az előttük levő írást, a leggyakrabban előforduló jel helyébe beteszik az illető betűt. Mihelyt egy kis rést nyerne, rögtön tovább okoskodnak. Élő nyelvnek a titkos írását könnyen megoldják, különösen az olyan titkos írást, amelyet te tudnál csinálni. Mert ma is van a titkos írásnak olyan módja, melynek megoldása igen nehéz feladat. De nem ezekről beszélgettünk, hanem a Tigris és Eufrátesz vidékén talált feliratokról. Itt az okozta a nehézséget, hogy a tudósok a nyelvet sem ismerték. Az írásjelek is különösek voltak.

Tamás: Tudom, hogy Egyiptomban lerajzolták azt, amit mondtatok. Ez az írás nekem nagyon tetszik. Igaz, hogy én lassan irtam volna, de azért szeretem ezt az írást, mert olyan ember is megértheti, aki nem jól tudja a nyelvet. Szinte sajnálom, hogy az egyiptomiak később abbahagyták a képek rajzolását. Hát az asszirok és Babylonia lakói nem ismerték a képirást?

Apa: De ismerték, fiam. De náluk már a legrégebbi időben átalakult a képirás. Ők rendszeresen agyagba véstek fémesszközzel. Aztán kiszáritották az agyagot. Képzeld el, milyen nehéz pl. egy szeggel rajzolni! A képek nem is voltak tökéletesek, görbe vonalakat nem igen rajzoltak, hanem egyenes vonalakkal inkább csak jelezték a képet. Próbálj csak földre írni. Meglátod, hogy a kezdetén erősen lenyomod a kezdedben levő eszközt. Náluk is az történt; vastagabb lett az egyenes vonal kezdete. Írásuk olyan, mintha kis ékekből állana. Mintha számtalan felkiáltójelből volna összerakva. Ezért hívják írásukat ékirásnak.

Tamás: Magyarázd el, apám, hogyan tudták mégis megfejteni a táblákon levő iratokat?

Apa: Ezt nem magyarázom el neked, mert még nem érted. Csak annyit mondok, hogy itt is találtak kiindulópontot, mint Egyiptomban. Emlékszel-e még rá, hogy egyiptomban olyan feliratokat találtak, melyeken ugyanaz volt írva görög és egyiptomi nyelven? Itt még érdekesebb leletre bukkantak. Olyan felíratra bukkantak, amely három nyelven örököltette meg ugyanazt. Ugy-e, most már érted?

Tamás: Értem, apám. Ha egy nyelvet ismernek a három közül, akkor már a másik kettőnek szavaira következtethetnek, addig-addig találgatják, melyik szó felel meg az ismert szónak, míg külön-külön minden szó jelentésével tisztába jönnek.

Apa: Dehogyan érted, fiam. Három különböző nyelv és három különböző írásmód volt a tudósok előtt. Mégis megfejtették. Ha nagyobb leszel, megmutatom a ránkmaradt írást és megmagya-

rázom a megoldás módját. Most még csak annyit mondok, hogy sok tudós éveket áldozott erre a célra életéből és 50 év telt el, míg végre hozzájuthattunk a táblák titkaihoz. Ma már sokan ismerik nemcsak az írást, hanem a nyelvet is.

Tamás: Ugy szeretnék valamit olvasni a megfejtett írásokból. Nem adhatnál nekem olyan könyvet, amelyben magyarra vannak fordítva a cseréptáblákon talált írások?

Apa: Nekem van olyan könyvem, de csak később adom a kezébe. Elhiszem, hogy kíváncsi vagy. A cseréptáblákon levő iratokból megtudtuk, hogyan éltek az emberek 2–3 ezer évvel Krisztus születése előtt. Ne gondold azt, hogy csak zsarnok királyok voltak ott. Élt például Krisztus előtt körülbelül 2 ezer évvel egy Hammurabi nevű király, ki törvénykönyvet írt népe számára és egy helyütt kijelenti, hogy népének atya és nem ura akar lenni.

Tamás: Mire vonatkoztak ennek a királynak a törvényei?

Apa: Mindenre, fiam. Most azonban csak két érdekes dolgot említek neked. Az egyik az, hogy meghatározta a munkabéreket. A törvénykönyvben világosan meg van írva, hogy mennyit kell fizetni a bérelt ökörért, szamarért, szekérért. Alkudni nem kellett és nem lehetett. Tudták előre, hogy például mennyit kell fizetni a gabonaraktár számára kibérelt helyiségért. Egy ilyen törvényt elmondok neked. „Ha valaki kertjét megművelésre kertésznek adja át, a termésből 2 rész jut a tulajdonosnak, a harmadik a kertésznek.”

Tamás: Legalább nem veszekedtek az emberek.

Apa: Ugy látszik azért, veszekedtek, mert szigorú törvények vannak a veszekedésre. Ha például a fiu apjára emelte a kezét, levágták. Ha valaki másnak kiütötte a szemét, az övét büntetésből kiszurták. Ha a fogát ütötte ki valaki embertársának, a törvény szerint az ő fogát is kiütötték. A törvények nagyon szigorúak voltak.

Tamás: Még egy másik érdekes dolgot is ígértél.

Apa: Igaz, fiam. A törvény nemcsak a munkások bérért állapította meg, hanem az orvosokét is. Az egyik törvény például meghatározza, mennyit kell fizetni az orvosnak, ha valakinek daganatját késsel kivágja és az illető meggyógyul. De nem ez az érdekes. Sokkal különösebb az, hogy a törvény szerint levágták az orvos kezét, ha késsel daganatot vágott fel és az illető meghalt. De levágták akkor is, ha megvakult az a beteg, kinek a szemét kezelte. Ilyen körülmények között valószínűleg reszketett az orvos kéze, amikor a kést felemelte.

Majd ha nagyobb leszel és elolvasod ezeket a törvényeket, akkor fogod meglátni, mennyi helyes és igazságos dolog van bennük. Most nem a legfontosabbakat mondtam el, csak éppen egy-két érdekes törvényt akartam veled megismertetni.

A fősvény papucsá.

Élt valamikor, sok száz év előtt, Bagdad városában egy vén kereskedő, akit Abu-Kaszemnek hívtak. Rendkívül gazdag ember volt az öreg, de gazdagságánál csak fősvényisége volt nagyobb, habár nem volt senkije sem e kerek világon. Zsugoriságában annyira ment, hogy tisztességes ruhát sem vásárolt magának, hanem úgy járt zsirosan, piszkosan évtizedek óta egyazon rongyos kaftánban.

Legszomorubb látvány azonban a papucsá volt. Nem volt nagy Bagdad városának egyetlen foltozó vargája sem, akinek a kezében már egy-kétszer meg nem fordult volna ez az ócska papucs. Össze-vissza volt már az foltozva. Folt hátán folt. Ismerte már az egész környék az ócska papucsot és ha bármilyen tárgyat már erősen ütött-kopottnak tartottak, csak azt mondták:

– Olyan, mint az Abu-Kaszem papucsá.

A vén zsugori azonban egyáltalán nem törődött a szomszédjai gúnyolódásával és nyugodtan hordta továbbat is a papucsát és ha kiszakadt, megint csak új foltot varratott reá.

Egy alkalommal igen jó vásárt csinált a vén zsugori, a megvásárolt árut nagy nyereséggel adta el. Örömeiben nem tudta, hogy mit csináljon. Eszébe ötlött, hogy megvendégeli barátait, majd hogy pénzét oszt ki a város szegényei között. De letett mindakét tervéről. Végre elhatározta magát, hogy csinál magának egy jó napot és elmegy a fürdőbe.

A fürdőben találkozott egy régi ismerősével, akit már nagy idő óta nem látott.

– Nini! Még mindig a régi papucsodat hordod, — szólította meg Abu-Kaszemet ismerőse. Már csináltathatnál egy újat helyébe. Kész neveltség tárgya vagy. Olyan gazdag ember, mint te, s aki mégis ily foltozós ócska papucsban jár!

– Már én is gondoltam erre, de úgy hiszem, még eltarthat egy rövid ideig.

– Ugy látom, hogy nem lesz addig már új papucsod, míg én nem veszek neked.

Az öreg fősvény ezalatt már levetkeződött és bement a fürdőbe. Röviddel ezután megérkezett a fürdőbe a városbíró is, akit Abu-Kaszem nem szeretett, mert mindig avval zaklatta, hogy mikor ad már valamit a város szegényeinek.

Abu-Kaszem megfürdött és kiment az előcsarnokba, hogy felöltözködjék. Felöltve ruháját, fölakarta húzni papucsát is, de hiába kereste, mert valaki félrelökte a sarokba s helyette egy pár szép új papucs volt a régi helyén.

– Nini! Egy pár új papucs! Bizonyosan a barátom vásárolta. Azt gondoltam, csak tréfált, és ime meglepett az új papucssal. Ki gondolta volna ezt?

Boldogan húzta föl tehát az új papucsot és derült kedvvel ment hazafelé.

– Na, most legalább tíz évig nem kell új

papucsot vásárolnom, – mondotta magában a fősvény.

A bíró is befejezte a fürdőzést s felöltözött, de amikor papucsát föl akarta húzni, nem találta seholsem. Keresték, kutatták a papucsot, de hiába. A bíró papucsának nyoma veszett. Keresés közben csak egy pár borzalmasan foltos, ócska papucsot találtak: Abu-Kászemét.

– Átkozott vén zsugorija! – kiáltotta dühösen a bíró, hát még ilyenre is képes! Ellopja a más papucsát s itt hagyja a maga ócska szemétjét. Rögtön fussatok utána és hozzátok élémbe!

A szolgák hamarosan elcsípték Abu-Kászemét és visszavezették a bíró elé. A fősvény szabadkozott, mentegetődzött, de a bíró kérlelhetetlen volt:

– Hiába minden. Megbüntetlek. De jogod van választeni: vagy börtönbe kerülsz, vagy fizetsz száz aranyat a város szegényei számára.

Sirt, jajgatott Abu-Kaszem, de mindez nem segített rajta semmit, s mivel nem akarta a börtön levegőjét megkóstolni, hát lefizette inkább a száz aranyat. Dühösen rohant most haza s mérgében bedobta a papucsot a kertje közelében szaladó folyóba.

Nem messze innen halászkok voltak a partron és halászgattak. Az egyik halász egyszerre érzi, hogy valami nehéz akadt a hálójába. Boldogan föl is kiáltott:

– Ugy látszik, ma jó vásárom lesz. Nehéz a hálóm, kövér halat foghattam.

De kiemelve hálóját a partra, látja, hogy amit fogott, nem hal volt, hanem egy pár ócska, foltos papucs.

– Hiszen ez az Abu-Kaszem papucsai! – kacagott az egyik halász.

– Az hát, válaszolt boszusan a másik. De visszaadom neki a kölccönt.

Fogta a papucsot és elment vele Abu-Kaszem boltja elé, s amikor látta, hogy senki sem látja, bedobta a papucsot a boltba. A papucs egy rakás drága üveg és porcelán áru közé esett. A sok drága, finom pohár, tányér s kanna csörmpölve, száz darabra törve hullott a földre.

Abu-Kaszem a zajra beszaladt boltjába és a haját tépte kétségbeesésében, amikor az összetört drága edényeket meglátta a földön.

– Átkozott papucs! Több kárt már nem okozol nekem, kiáltotta dühösen. Eláslak mélyen a földbe, hogy többet ne kerülj elébem.

Kiment hát kertjébe s a papucsot jó mélyen elásta a földbe. Dolgát így befejezve, nyugodtan tért vissza üzletébe.

Volt azonban Abu-Kászemnek egy irigy szomszédja, akit bántott az öreg fősvény gazdagsága és azért egyre leste, hogy okozhatna neki kárt és bajt. Ez az irigy szomszéd megleste, amint Abu-Kaszem a kertjében áskált és elgondolkozott a láttottakon.

– Vajjon mit ástott el az a vén gazember? Bizonyosan valami nagy kincset talált a kertjé-

ben. No ezt még megkiserüli – mondotta a szomszéd.

Szaladt a bíróhoz s bejelentette, hogy Abu-Kaszem nagy kincset talált a kertjében. A bíró rögtön hívatta a fősvényt s mondta neki:

– Tudod-e, mi a kötelessége annak, aki kincset talált? Minden talált kincs fele a szultáné, tudod-e?

– Tudom, felelt Abu-Kaszem. De mi közöm nekem hozzá?

– Mi? Hát azt gondolod, nem tudom, hogy nagy kincset találtál? Rögtön valld be és add ide a felét.

Abu-Kaszem szabadkozott és eladta, hogy ócska papucsát ásta el csupán. A bíró el is ment vele a kertbe és Abu-Kaszem kiásta a papucsot. Hiába volt azonban minden, mert a bíró nem hitt neki.

– Rajtam nem fogsz ki, vén bűnös. Ezt előre elkészítetted, hogy legyen kibúvód, ha ki-sülne a dolog. Azért utoljára mondom, add elő a kincset, vagy börtönbe vetlek.

A vén fősvény hiába bizonyitgatta a maga igazát, mert nem hittek neki. Száz aranyat kellett újból fizetnie, hogy kikerülje a bebörtönöz-tetést.

Abu-Kaszem majd kiugrott a bőréből dühében s azt sem tudta már, hogy mit csináljon azzal az átkozott papuccsal. Amikor besötéte-dett, fogta a papucsot és bedobta a piac közepén levő kutba.

Másnap arra ébredtek az emberek, hogy a piaci kutból nem csorog többé a víz. Kénytelenek voltak fölbontatni a kutat, hogy ráta-láljanak a bajra. Egy pár ócska papucs szorult bele a csöbe és ez rekesztette el a víz útját! A munkások rögtön ráismertek és egyszerre kiáltották:

– Ezek az Abu-Kaszem papucsai!

A fősvény újra a bíró elé került, aki szigorúan megbüntette, mert a város közkutját elrontotta. Száz arany volt ismét a bírság, amit le kellett fizetnie. A papucsát azonban újra visszakapta.

Abu-Kászemet tökéletesen megtörte a dolog és könnyörögve mondotta a bírónak, hogy adjon valami jó tanácsot, mit tegyen a papuccsal, mert ha így halad, némsokára tönkre megy teljesen. A bíró nevetve mondotta:

– A mecset előtt ül egy szegény öreg koldus, add annak a papucsot és adj ráadásul ajándékot is. Ez majd gondoskodni fog róla, hogy több bajod ne legyen a papucsoddal.

Abu-Kaszem úgy tett, amint a bíró mon-dotta, s végre megszabadult a bajthozó papucstól.

*Rákos! Rákos! Hová lettél?
Szép híredből de kiestél!
Fáj szívem, fáj, ha ezt látom,
S hazám földjét sirva szántom!*

Kisfaludy Károly.

Öcsike esőt csinál.

Tavaly nyáron, amikor Öcsikéék a Balaton mellett nyaraltak (nem jöhettek le szegények Kisbaczonba!), a szomszéd néni meg a szomszéd bácsi mindig nagy patáliát csaptak, valahányszor Andris meg Öcsi véletlenül átdobták a labdájukat az ő kertjükbe és utánamentek. Az az átkozott lapda pedig egy nap tizszer is átrepült a kerítésen. Egyszer épen a szomszéd bácsi fejére

esett, amint nyugodtan olvasgatott a kertjében. Most meg sem várta, míg a két gyerek átmezzkedik, hanem jó hangosan azt kiáltotta:

— Letöröm a derekát annak, aki ide beteszi a lábát ezért a labdáért!

Andris meg Öcsi elszontyolodva álltak a kerítés másik oldalán. Tudták, hogy ezt a labdát sohasem látják többet.

— Baj is azs, — mondta hetykén Öcsi, mikor kissé magához tért. — Van itt elég rongy meg spárga, csinálunk másikat. Tartsa meg a labdáinkat a somszéd bácsi, ha olyan nagyon tet-sik neki.

Igy beszélt Öcsi, még pedig jó hangosan, hogy a szomszéd bácsi minden szavát meghall-hassa. Öcsi büszke gyerek és nem szereti, ha észreveszik az elszontyolodását.

Aztán a kert másik végébe húzta magával

Andrist és halkan így szólt hozzá:

— De azsért mégis bossut állunk a somszéd bácsin.

— Hogyan? — kérdezte Andris.

— Csak bizsd rám. Van nekem egy . . .

— Nadselü gondolatod.

— Azs is, azs is, perse . . . Azs mindig akad.

Hanem azsonkivül van egy öntözökannám is.

— Mit akarsz azzal az öntözökannával?

— Gyere csak velem. Először is töltsük meg vízzsel . . . így ni . . . most pedig csipeljük oda a

kerítéshezs ezst a létrát . . . így . . . és egy söt se sólj, nehogy a somszéd bácsi meghallja.

Öcsi nem magyarázta meg a tervét Andrisnak, mert tudta, hogy Andris épen olyan gyorsan megérti az ő nadselü gondolatait, amilyen gyorsan ő kitalálja. Amint a kerítés hasadéján meglátta, hogy a szomszéd bácsi épen a kerítés tövében ül a padon, már tudta, hogy mit akar az öccse és csöndes kuncogással adta föl neki a létra tetejére az öntözökannát.

A bácsi nyugodtan olvasta az ujságját, közben nagyokat pöfékelt. Mint óvatos ember, maga mellé rakta az esernyőjét, mert felhős volt az idő és nem akarta, hogy kopasz fejét addig is verje valami hirtelen zápor, amíg a házig szalad.

Öcsi óvatosan meghajlította az öntözökannát és először egy-két kövér cseppet pottyantott a szomszéd bácsira.

— Hm, úgy látszik, megered az eső, — gondolta a szomszéd bácsi. — Mégis csak okos ember vagyok én, hogy kihoztam az esernyőmet.

Elégedetten nyitotta ki és fel akart állni, hogy beszaladjon a házba. De abban a pillanatban Öcsi mélyen lehajlította az öntözökannát és olyan záport bocsátott rá, hogy ijedtében ülve maradt.

— Jézus Mária, hiszen ez valóságos felhőszakadás, — gondolta a szomszéd bácsi. Maga alá húzta a lábát és összegörnyedve ült az esernyő alatt. A víz pedig csak úgy dörömbölt az

esernyőn és egy pillanat alatt egész tócsát támasztott körülötte.

Sokáig tartott, míg az elképedt szomszéd bácsi észrevette, hogy két lépésnyire tőle száraz a föld s ez a csodálatos felhőszakadás épen csak az ő feje fölött tört ki. Mégsem mert megmozdulni, míg az eső alább nem hagyott. Hát

hiszen sokáig nem kellett várnia, mert az öntözőkannából kifogyott a víz. Akkor óvatosan felállt és felnézett az égre. Azaz hogy nem is jutott fel olyan magasra a pillantása, mert a kerítés tetején meglátta a hanyatt-homlok me-

nekülő Öcsike fejbúbját.

... És most következik az a része a történetnek, amelyet ti, gyerekek, épen úgy ki szoktatok találni, mint Andris és Öcsi nadselü gondolatait. A szomszéd bácsi egy pillantás alatt a kapunál termett, s a két fiu még le sem tudott mászni a létráról, már ott volt a hátuk mögött.

Hogy mit cselekedett a szomszéd bácsi, azt, ha ki nem találjátok, megtudjátok a kép-

ből. (A rajzoló bácsinak nincs olyan érzékeny szíve, mint nekem. Igaz, hogy nem is az ő unokáiról van szó.)

Dolgavégeztével elégedetten mondta a szomszéd bácsi:

– Mégis csak jó, hogy kihoztam az esernyőmet. Sok mindenre föl lehet használni az ilyen szerszámot.

Amikor eltávozott, Andris búsan szólt Öcsihez:

– No, mi ugyan megjártuk, öcskös.

– Baj is azs, – felelte szokása szerint Öcsi.

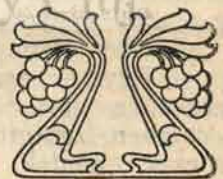
– Azsért a gondolatom mégis nadselü volt!

MESEFOLYAM

A mesék megindulnak és folynak, mint folyam vize.
Elhaladnak a parti virágok mellett és tükrözik az eget.

Irta: BALÁZS FERENC.

(Folytatás és vége.)

Legtöbbet tanult a csillagoktól. Pedig akkorra, amikor a csillagok fölátják halvány szemüket, már otthon kellett lennie a tehenekkel, hogy bekössék őket a meleg istállóba s megfejjék. Hanem éjjelenként mindig fönnt hált a szénapadláson s onnan jól látta a csillagokat.

– Mindennek megvan a rendeltetése, minden a maga kiszabott, egyenes útján jár. Csak látni kell, hogy melyik az ő ösvénye, amely az övé és nem másé, de amelyik a másé mellett békésen, szeliden megy el.

A kis pásztorfiú tudta, hogy miért adta Isten a lát, a virágot, a teheneket. És tudta, mikor nő úgy a fa, a virág, ahogy nőnie kell és mikor jár a tehén tilos utakon.

Ha valaki elébe került, aki a mások ösvényein gázolt, nem úgy élt, ahogy élnie kellett volna, arra ránézett és az megérezte a szeméből a vádat.

– Az erdő nőjön, hogy megkösse a földet, a virág virágozzék, hogy mézet nyújtson a méhnek, az ember éljen, hogy keze becsületes munkája után áldás fakadjon. Aki arra használja

kezét, hogy elvegye azt, ami nem az övé, a könyökét arra, hogy mások elé verekedje magát, a lábát arra, hogy a mások érdekein tapodjon, a szavait arra, hogy eltitkolja érzéseit, a szemét arra, hogy gyűlölettől szikrázzék és ne szelidfényű legyen a szeretetben, az nem tölti be rendeltetését, amit az Isten szabott eléje, az nem igaz ember.

S aki megérezte a szeméből ezt a vádat, az lesütötte a szemét, mintha megverték volna. Magába nézett, mintha valami mély tó aljára látott volna. S tudta, hogy ezután nem lehet más, csak igaz ember.

Elnevezték a kis fiút Szemmelverőnek. Mert olyan volt a szeme, hogy azzal verte meg a nem-igaz embereket. S nagy tiszteletben tartották Szemmelverőt.

Csak éppen az édesapja nem volt megelégedve vele. Azt igazán nem tudom, hogy miért. De így szokott az történni a legtöbbször. Elég az hozzá, hogy egyszer csak így szólt a fiára:

– Ezután nem messz a tehennel. Bolond dolgokat tanulsz az erdőszélen egyedül.

Hanem már elég nagyra nőttél, a bátyád is ma-holnap elvégzi az iskoláit, most itthon maradsz, aztán vezeted a gazdaságot. Szántsz, vetsz és jársz a vásárookra. A teheneket eladjuk. Mást veszünk helyettük.

Ezután nem ment az erdőszélre Szemmelverő a tehenekkel. Otthon maradt. Vezette a gazdaságot. És tanult. Mindig tanult. Most a ház, a kert, a szántóföld tanította. S aztán egyszer hazajött a bátyja, fényes ruhában, ruganyos járással. Jaj, milyen sokat tudott, milyen szép dolgokat; elállt a szeme-szája, aki hallotta. Szemmelverő nápestig hallgatta volna, ha az apja engedi.

Hanem egyszer valami olyant mondott, ami megütötte a Szemmelverő fülét. Azt mondta:

– Jaj, egészen megcsömörlöttem a sok tanulástól. Mintha hideg vízzel öntenének nyakon, olyan az, amikor az ember benn ül az iskolaszobában s künn, az uccán, a mezőn, az erdőn, ömlik a meleg, aranyló napfény.

– Te nem szerettél tanulni? – kérdezte a bátyjától álmétkodva.

– Sohasem, – mondta a bátyja meggyőződéssel.

– De hiszen akkor mit ér a te tudásod? Abban van a gyönyörűség, amikor az ember ott áll a nyitott kertkapujában, amely az Élet titkait rejtegeti s várja, hogy bebocsássák. Az a gyönyörűség, amikor valaki csodálkozva áll meg egy titok előtt s valami sürgeti belőlről, hogy keresse meg a titok nyitját. S te nem szerettél tanulni?

– Nem. Nem.

– Egyszer észrevettem koraősszel, hogy a fecsképar, amelyiknek fészke ott csüngött a házereszből, izgatottan készül valamire. És egyszer csak eltűntek, nem láttam őket többé. S jövő év tavaszán csicsérgést hallok a házereszből. Akkor újra ott voltak. Vajjon mit csináltak a télen, hol jártak? Mindjárt megfészkelte magát bennem a kérdés. Aztán öreg emberek fölvilágosítottak, hogy vándorútra keltek; egy déli, meleg hazába, ahol télen sincs hó, csak napsugár, fény. De jövő tavaszra, amikor itt rügyeznek a fák, újra visszavágnak. Ez az ő igazi hazájuk. S te sohasem voltál kíváncsi ezt megtudni?

– Nem, nem.

Akkor Szemmelverő ránézett a bátyjára okos, mélytűzű szemével s a bátyja lesütötte a szemét. S azt mondta:

– Mulatni jártunk a cimborákkal, húzattuk a cigánnyal, az inkább tetszett.

Szemmelverő nem irigyelte a bátyját, hogy az iskolákat járt s ott élt a tudás mellett. Hiszen mellette elfolyt az a fölfakadótt víz, ő nem ivott abból. Szegény, szegény fiú! Hanem fölment a hegyre s szembenézett a lenyugvó nappal. A fejére aranykoronát tettek a sugarak s ő reszketett a fényben. A nap, a fénylő aranygolyó úgy tátotta rá a szemét, mint a bölcs ember szája, aki mindent tud. Aztán lebukott a hegyek alá.

– Vajjon merre esett le a Nap? – kérdezte Szemmelverő s gondolkozva indult vissza a faluba.

Otthon a bátyja éppen egy kalandját mesélte el:

– Becsaptuk az öreg embert. Aztán jót mulattunk a pénzével.

Szemmelverő megkérdezte:

– Kerested-e valaha az Igazságot?

– Nem, nem.

– Akkor nem is vagy te igaz ember. Hamis utakon jársz. Nem érezted, hogy nem méltó az emberhez, hogy embertársát megrövidítse? Nem érezted, hogy az ember rendeltetése az, hogy igaz életet éljen? Mint a búza, aki sohasem szedi rá az embert azzal, hogy egyszer, jaj, nem bujik ki a föld alól, nem szökken szárba, nem érik kalásszá. Mit tennének az emberek, ha a búza nem lenne igaz? Ehen pusztulnának. Vagy mit tennének, ha a fű is rászedné őket, mint te az öreg embert? Nem volna mit enni adni a teheneknek. Vagy ha a napsugár is hamis útra térne, mint te s elke-rülné a földet, nem melegítené. S az eső mosolyogna magában: lám, az ember vár, hogy megáztassam a vetését, de én most becsapom az embert, elmegyek a kopár hegyek fölé, azokat öntözöm meg. Látod, édes bátyám, aki éhezi és szomjuhozza az igazságot s tanul Földtől, Naptól, Esőtől, az megtanulja, hogy az embernek is az a rendeltetése, hogy igaz életet éljen. Soha az én számat hazug szó el nem hagyta. Soha a más kárát nem akartam. Én – ahogy Isten engedte – mindig igaz életet éltem.

A Szemmelverő bátyja most újra lesütötte s fejét. S az édesapja is. Most valamennyien megérezték, hogy a nagyokos kis fiúnak igaza van.

*

Feri bácsi újra kérdezett:

– Szeretitek-e a szép képeket, verseket, a sétatéren a hattyukat; mindazt ami szép?

– Szeretjük, szeretjük.

– Aki a szépet szereti, annak sok, sok boldog perce lesz az életben.

S a mesefolyam tükrén megcsillant a napfény. Odatáncolt a partra és fölkúszott a fűzfákra. Onnan lehullott, mint barka, a szél fölkapta, vitte. Így áradt szét a mese a világba.

19. Mese

Napvirágról, aki boldog volt, ha gyönyörködhetett a szépen.

Volt három testvér, két fiú, akik komor haragos természetűek voltak és egy leány, akit úgy hívtak, hogy Napvirág, mert játékosan, bolondosan örült még a napsugárnak is.

– Jaj be szép, – tapsolt örömeiben, amikor az ablakon keresztül besütött a napfény s árnyék-virágokat, napvirágokat rajzolt a falra.

– Jaj be kedves – sikongott a nagy boldogságtól, amikor a pajkos cica végig szalad a szobán.

– Jaj, be gyönyörű, – álmétkodott, amikor lementek a kis patakhöz, ahol apró fejüket a virágok feléje nyujtogatták, vagy kiszaladtak a kis erdőbe, ahol a tisztásokon őzek játszadoz-

tak, vagy elsétáltak a nagy halastóhoz, amelyben vígan úszkáltak a halak.

A testvérei sohasem értették a Napvirág jó kedvét. Amikor a nap besütött az ablakon, akkor azt mondták:

– Jó lesz lehúzni a függönyöket, ez a forrómeleg nap tűrhetetlen.

Amikor a kis cica a szobába rohant, akkor így szóltak:

– Konyhában a helye a kis dögnek.

A kis patakot megnézték s csóválták a fejüket:

– Milyen sok haszontalan virág. Le fogom őket kaszálni.

Amikor az őzeket meglátták, haragosak lettek:

– Miért is nem hoztam el magammal a puskám!?

A halastóra pedig azt mondták:

– Árkot ásunk, hogy folyjon le a sok víz. Milyen sok szép búza fog itt teremni!

Hanem egyszer az történt, hogy a három gyermeket elrabolták a rossz emberek. Én nem tudom, miért. Bizonyosan azért, hogy váltságdíjat követeljenek értük. A három elszomorodott kis virágot áthurcolták hegyen-völgyön, aztán megérkeztek valami sötét házhoz s bezárták őket a legsötétebb szobába. Igaz, éjszaka volt, amikor megérkeztek, de a hold ragyogott az égen s mégsem világított be. Éppen csak egy szűk kicsi vasrácsos ablakocskán.

A fiuk nehéz gondokba merültek, Napvirág sirdogált; egyikük sem tudott aludni. Ébren várták a reggelt.

A nagyobbik fiú így kesergett:

– Soha innen ki nem eresztenek!

A kisebbik fiú még jobban meg volt ijedve:

– Meg fognak ölni bennünket.

Napvirág hallgatott, csak néha könnyesedett meg a szeme. Aztán egyszerre fölragyogott a nap. Ugy ömlött be azon a kis nyíláson, mint a kút szájából a víz. Napvirág fölsikoltott örömeiben:

– Jaj be szép, jaj be gyönyörű! – s kitérta két kezét, hogy ömöljék reá is a nap. Lubickolt a napfényben.

Aztán fölágaskodott az ablakig s kipillantott. Hatalmas, erdős hegyhát domborodott előtte, és a völgyben kis házikók, mintha fészkek lettek volna.

– Jaj be szép! – tapsolt örömeiben.

A két testvére komor volt és mogorva. Nem vidította őket föl sem napfény, sem erdős hegy. Napvirág boldog volt, mindenről elfelejtkezve; nehéz sorsról, kétséges holnapról, siralmas máról, mert kedvére kigyönyörködhetette magát a táncoló napsugarakban és a hajladozó óriás fákban, miket a szél ingatott.

Most Feri bácsi fölállt és azt mondta:

– Még csak egyet kérdezek tőletek, gyerekek, aztán nem bánom, menjetek újra játszani. Vajjon mindig nyugodt és boldog a ti életetek?

– Jaj nem, -- kesergett Évike -- tegnap

úgy féltem, hogy beleesem a kis patakba, amint átmentem a rozoga hídon.

– Engem az nem hagyott nyugodni, – mondta Pista – hogy miért kellett a szegény nagyapának meghalnia.

– Engem az bosszant – harsogta a vásoltacska Jancsi, – hogy miért vagyunk mi olyan szegények, holott mások, akik rosszabbak, mint mi, jobb sorsban élnek.

Feri bácsi azt felelte:

– Van valaki, akiről hiszszük, hogy van, az Isten, aki ügyel reánk, ha veszély fenyeget, elszólít bennünket a földről, ha életünket leéltük, aki számontartja minden cselekedetünket, mint a jó Atya, aki szereti gyermekeit s féltően gondozza. Ha hiszünk benne, ha imádkozunk hozzá, akkor semmitől sem félünk, még a haláltól sem, mert nyugodtakká és boldogokká tesz az a tudat, hogy ő felettünk van és lát és őriz bennünket.

Most zúgni kezdett az egész mesefolyam.

20. Mese.

Kishitűről, aki megérezte, hogy van Isten, aki gondotvisel.

Kishitűt sok baj, szerencsétlenség érte, azért vesztette el a hitét mindenben. Még egészen kicsi korában a kezét forró víz forrázta, lábát ajtószarka nyomta oda. Aztán meghaltak szülei, édes jó szülei, akik ápolták, ruházták, féltették; egyedül maradt. De már nem tudott sírni, kiapadtak a könnyei. Minden újabb csapást könny nélkül fogadott. Csak néha tette föl magának a nagy kérdést:

– Érdemes-e élni, ha csupa jaj és baj az élet? Az ember úgy él, mint kőszajuhok, akik mellől megszökött a pásztor s most minden baj utolérheti.

Egyszer bolyongásai közben egy meredek hegyet pillantott meg, amelynek csúcsa olyan magasan volt, hogy látni sem lehetett. Szürke ködben elbújt a hegy feje.

– Onnan messze el lehet látni, – jutott eszébe Kishitűnek, s mivel nem volt egyéb dolga, fölfelé indult a hegyen. Rövid keresgélés után megtalálta az ösvényt, amely kanyarogva indult neki a magasságnak.

Ment, ment. Nem tudom meddig, maga sem tudta. Egy napig, két napig, egy egész hétig. Akkor fölért a csúcsra. Ott körülnézett.

Bizony, bizony, az a hegy oly igen magas volt, hogy onnan mindenüvé el lehetett látni. Túl a folyón, a határhegyeken, a tengeren. S Kishitű elcsodálkozva vette észre, hogy látja minden ember életét.

– Most legalább megtudom, hogy minden ember olyan szerencsétlen-e, mint én.

És lepillantott egy kis patak völgybe. Ott két favágó azon igyekezett, hogy egy hatalmas szál fát többől kivágjanak. Két oldalt fejszéssel csapkodtak feléje; a hatalmas fa minden ütésre

megremegett. Nem messze az egyik favágó leánykája játszadozott.

Akkor egyszerre megingott a fa s dőlni kezdett a földre. Éppen arra, amerre a kis leányka játszadozott.

— Leányom, leányom, — sikoltotta a favágó s a fejszét kiejtette a kezéből. Utána roskadott maga is a földre, amint szívét vájta, amit látott, a nagyfa és a kisleány.

Kishitű a magas hegy csúcsáról mindent látott. Megremegett a szíve és így gondolkozott: — A fa agyon fogja ütni, a szegény kis leánykát.

És nem ütötte agyon. Az utolsó pillanatban a völgyből hatalmas vihar iramodott elő, beleakaszkodott a leelő fa koronájába és félrenyomta. A kis leány megmenekült.

— Valaki őrizte, — suttozta Kishitű és lehúnyta a szemét.

Aztán egy távoli kis városka került a szemébe. Egy házat pillantott meg, amelyben egy szegény özvegy asszony élt, aki egész életében azért gyűjtött egy keveset, hogy öreg korára ne lászon szűkséget.

Megtudta ezt egy gonosz ember és elhátározta, hogy kirabolja az asszonyt. Tolvajkulcsot szerzett, hogy azzal éjnek idején kizárja a kaput s egy éjjel csakugyan oda is lopózkodott a ház elé.

Az özvegy asszony féltette a pénzét, ezért minden este gondosan bezárta a kapuját. Hanem az történt, hogy akkor este véletlenül elfelejtette.

A tolvaj odaállott a kapu elé is így gondolkozott:

— Meg sem próbálom, hogy a kapu vajjon nincs-e nyitva. Ismerem ezt az öreg asszonyt, ez rendes asszony; sohasem hagyja éjre a kapuját záratlanul.

Azzal beledugta az álkulcsot a zárba s próbált fordítani rajta. Hanem hát nem lehetett, hiszen a kapu be sem volt zárva. Végre is eltörött a kulcs. A betörő bosszusan távozott; így menekült meg az özvegy asszony.

Kishitű mindezt látta a hegy tetejéről. Most újra azt mondta:

— Valaki őrizte azt az özvegy asszonyt. És újra lehúnyta a szemét.

Akkor egy sík szántóföldre fordította a szemét, ahol egy földmives ember dolgozgatott. A levegőn keresztül megkérdezte tőle:

— Miért kínlódsz napestig a földdel?

A szántóvető felelte:

— Most fölszántom a földet, hogy megnyíljék a mélye, akkor bevetem búzaggal. Jön a tél, kemény, hideg viharokkal: a hó rátelepszik a földre, mint meleg takaró; megvédi, hogy meg ne fagyjon. Aztán ráfúj a hóra a Tavasz, elolvad; erre a búzmag megmozdul a földben és kidugja a fejét. „Be szép a világ“, mondja és följebb emelkedik, hogy többet lászon. Langyos eső, meleg napfény növelik, erősítik. Aztán

kalásszá barnul. Akkor learatom. Kenyér lesz belőle, amiből élünk mi, emberek.

Kishitű megkérdezte:

— Mindig betakarja a Tél hólepelrel a földet, hogy a buzácska meg ne fagyjon?

— Mindig.

— És mindig jön a Tavasz?

— Mindig.

— Es a napfény és az eső; és mindig kalásszá érik a vetés?

— Mindig, mindig.

— Mi lenne akkor, ha elmaradna a hótakaró?

— Megfagyna a vetés, nem lenne kenyér.

— Hát há nem szítálna langyos eső?

— Elszáradna a föld, kiégne a vetés; nem lenne kenyér.

— Hát ha elbujnák a Nap, mint haragos ember?

— Nem barnulna érettre a kalász: nem lenne kenyér.

— S mi lenne, ha nem lenne kenyér?

— Akkor éhen pusztulnánk mindnyájan.

Most Kishitű azt mondta:

— Valaki gondot visel az emberre, hogy Télen mindig legyen hótakaró, Tavasszal mindig legyen langyos eső, Nyáron mindig égessen forró nap, hogy a buzamagból kenyér legyen, hogy a kenyérral megéljen az ember. Valaki gondot visel az emberre.

— Az Isten, — mondotta a szántóvető és levette a kalapját.

Ekkor Kishitű messzenézett. Kis házacskába látott be, ahol az asztalt sok-sok gyermek ülte körül. Az atya szerető gondossággal nézte őket, kenyeret adott nekik, amelyet az ő verejtéke hívott elő a földből, aztán megsimogatta fejcskéiket, amelyekre az ő munkája szerzett nyugodalmat. Kishitű azt mondta:

— Valaki őriz bennünket, mint szerető, édes atya a gyermekeit.

— Isten, a mi Atyánk, — mondotta a földmives, mintha imádkoznék.

— Isten, a mi Atyánk — mondotta utánna Kishitű és lehúnyta a szemét. Ott, mélyen, a lelkében észrevette az Istent.

— Engem is mindig ő őrzött, hogy ne érijen nagyobb veszedelem, — suttozta és könnygördült le az arcán.

Azóta Kishitűt senki sem nevezte Kishitűnek. Erőshitűnek nevezte mindenki. És azt mondták:

— Nézzétek, milyen nyugodt, boldog életű ez az Erőshitű. Ez azért van, mert hiszi az Istent.

Igen, ez azért van, mert hitte az Istent. A gondviselő mennyei édes Atyát.

*

Feri bácsi fölállott. Fölállottak a gyermekek is.

— Menjetek játszani — mondotta csendesén. — Ma igen sokat tanultunk, megérdemlitek.

És a gyermekek kimentek az udvarra játszani. Feri bácsi pedig még egyszer ránézett a mesefolyamra.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, u. p. Nagybaczon, Háromszék megye küldendő, s akkor idejében kaptok választ!

A nagyravágyó Jánoska írójának a kiadó bácsi elküldte a könyvet, én meg elolvastam a nagyravágyó Jánoskát s hirül adom társaidnak, hogy a nagyravágyás csunya dolog s bizony nem marad el a büntetése, neked pedig lelkedre kötöm, hogy a helyesírásra nagyobb gondot fordíts. — A *Jen fogsága és halála* íróját kérem, közölje velem a nevét és a címét. — *Bilkay Gizi*. Tulságosan romantikus a *Hajnalka*, de örömmel üzenem, hogy szépen és nagy gonddal megírt történet. Közel áll a közölhetőséghez, aminél nagyobb dicséretet nem várhat egy negyedik középiskolás leány. Érdeklődéssel kísérem fejlődésedet. Rejtvényeid sorra kerülnek. — *Hicsár Manjika*. Körülbelül azt üzenhetem neked is, amit Bilkay Gizinek. Ugy látszik, egy iskola s egy osztály növendékei vagytok. És arra vall mindkettőtök írása, hogy iskolátokban kitűnő tanára van a magyar nyelvnek. — *Péter Ilona*. Örvendek, hogy várakozásodat felülmultha a Cimborá. Hiszen, majd még jobban is felülmulja, csak légy türellemmel. No, lám, te is türelmet kívánsz nekem, mégpedig sokat. Hát, a türelmem a szeretettel édes testvér, s így van bennem türelmem elegendő. De nem lehet oly sok, hogy ne essék oly jól a jókívánságod. — *Csöregi Ferencz*. Hiszen, ha én ott laktam Nagybányán, ahol az ujságot nyomják, mindjárt kijavítottam volna a nevedet, de remélem, e nélkül is megtörténik az, vagy már meg is történt. Jól tudod, hogy a „beszélj“-t l-j-ével kell írni s nem j-vel. Természetesen, sajtóhiba ez. „Az ezer forintos paripa is megbotlik“ — így szólt hajdanában a közmondás. Most persze százezer forintnál kezdődik a paripa, ki kell javítani a közmondást. Akár csak a te nevedet. — *Kardos István és Tibor*. A kiadó bácsi megküldi nektek a nyert könyvet. Tibornak azt üzenem, hogy a csúnya íráson lehet segíteni, csak akarat kell hozzá. Hát akarj, édes fiam, s meglásd, az akaratot nyomon fogja követni a siker. — *Friedmann Béla és József*. Eddig bizonyonnyal meggyőződtek, hogy egy kissé elsiették a méltatlankodást. Én rendszerint az nap válaszolok minden levélre, ami eljut hozzám, de, természetesen, hosszú utat tesz a levél idáig, innen meg a nyomdáig. A most küldött rejtvények közül a harmadik sorra kerül. — *Vándor László és János*. Jól teszed, hogy rövid levelet írsz, ha tanulnod kell. Első a tanulás. — *Neufeld Endre*. Nem elég a borítékra ráírni a nevünket, a levélben is ott kell annak lenni. Ha véletlenül eldobom a borítékot, kimarad a neved a megfejtők közül. A betűrejtvényedet közlöm. A képrejtvényedet részint azért nem közlöm, mert újra rajzoltatása költséges volna, részint azért nem, mert való igaz, hogy „egy szekunda nem a világ“, de ezt csak a rossz diákok mondják, én meg szeretem hinni, hogy az én unokáim komolyan veszik a tanulást. — *Róth Manji*. Továbbítottam Pestre Öcsikének szóló üdvözlődet. Jól fog esni szegénykének, mert hat heti szobaáristomra ítélte a doktor bácsi. Szerencsére, szelid lefolyásu a skárlátja, s vigan termeli

tovább a „nadselü“ gondolatokat. — *Retter János*. Csakhogy megkaptad a hiányzó számokat. Pista barátod aligha ir mostanában naplót. Görcs fogta meg az ujját. A te ujjadat — jó órában legyen mondvá — nem bántja a görcs, amint látom, mert igazán szép az írásod. Nemcsak szép, de ami fő: helyes is. — *Benedek Mátyás*. A jó öreg Cimborához irt versed igazán kedves, csupa szeretet árad belőle. Ez az egyik erénye. A másik erénye a könnyen, dallamosan gördülő sorok. Látszik a verseden, hogy buksi fejedet (hisz még csak első gimnazista vagy) nem zavarták meg a verselés szabályai. Ki is tüntetlek azzal, hogy egészen leközlöm a versedet.

Báránynak a mező,
Özikeknek erdő,
Kocsisnak a lova,
Nekem a Cimborá.

Felhők közt lebegő,
Madárnak levegő,
Részegesnek bora,
Nekem a Cimborá.

Ha jó a vasárnap,
Nekem az ünnepe,
Kedves minden sora,
Jó Öreg Cimborá.

Te talán magad sem sejtéd — s ez a legkedvesebb a versedben — hogy Istenadta természetességeddel, közvetlenséggeddel egy kis remeket alkottál. — *Száva Viktor*. Most már minden számban olvasható a figyelemztetés a szerkesztői üzenetek élén is, a boríték utolsó oldalának alján is, hogy mindenféle levél egyenesen az én címre küldendő. Ha ehhez alkalmazkodtok, jóval hamarabb kaptok választ a leveletekre. Természetesen, így sem várhattok egyik hétről a másikra választ, mert nekem legalább tíz nappal előbb kell az egyes számok kéziratát a nyomdába juttatnom. De abban bizonyos lehet minden olvasóm, hogy aki választ kívánó levelet ír hozzám, előbb-utóbb megkapja rá a választ. Tehát: a *Híres erdélyi magyarok*, az *Öcsike nadselü gondolatai* könyvalakban is megjelennek karácsony előtt, nemkülönben a *Mesefolyam* is, a *Cimborá* könyvtárban. Ugyanitt jelen meg *Kertész Mihálytól* a *Senki Tamás története*, *Szentimrei Jenőtől* és *Monoky Sándortól* két szép verses mese. Azaz hogy, mire te ezt az üzenetet olvasod, bizonyosan meg is jelentek. — *Fischer Ágica és Gyurica*. Ugy. Hát Gyurica is le tudja már írni a kis betűket. Most már jönnek a nagy betűk. Szóval: egyszerre csak arra ébred nagyapó, hogy Gyuricától is kap levelet. Na, ennek előre örvendek.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételeire egy rejtvény megfejtése is jogosít!
A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Betűrejtvény.

Beküldte Csöregi Feri.

D' c' m b' r

Betűrejtvény.

Beküldte Berkovits József.

15 métermázsa au Szentanna.

Közeledik az újesztendő,

kedves unokáim, s ha megszerettétek a **Cimborát**, a ti legjobb barátotokat, maradjatok hívek hozzá az új esztendőben is. Nagypó és lelkes munkatársai gondoskodnak arról, hogy szívet, lelket nemesítő, gazdagító olvasmányok kincses háza legyen a **Cimbora**. Ma már minden erdélyi író szent kötelességének vallja, hogy kárpótoljon titeket, akik oly hosszú időn át nélkülöztétek a jó ujságot s a jó könyveket. Olyan ujságot óhajtunk adni nektek a **Cimborá**-ban, melyet necsak ti olvassatok gyönyörűséggel és haszonnal, de a szülők is, a tanítók is. Ennek az ujságnak minden sora egy szent célt szolgál: **nemesen, emberségesen gondolkozó, művelt magyarokká nevelni titeket.**

Különös nagy gondom van arra, hogy ne csak a már olvasni tudó gyermek és a serdülő ifjúság találja meg ebben az ujságban a neki való olvasmányt, de jusson egy-egy apró mese, versike az olvasni még nem tudó gyermeknek is. Mert szép, oly szép Erdély, amilyen szép nincs e kerek földön, de szegény arra, hogy külön ujságja legyen kisebb és nagyobb gyermekeknek. De ha nem is volna szegény a szép Erdély, ha valaha, most igazán kívánatos, hogy legyen egy közös találkozó helye minden erdélyi gyermeknek, kor-, nem- és felekezeti különbség nélkül. Ime, ez az ujság egy táborba hozza össze nemcsak az erdélyi gyermekeket, de az erdélyi írókat is.

Az újesztendőt hosszabb, igen ér-

dekes, igen szép elbeszéléssel nyitom meg: **Dánielné Lengyel Laura** írta, nagyoknak és gyermekeknek e kedves írója. Én magam tovább írom a **híres erdélyi magyarok életét**, hogy becsülni tanuljátok azokat a nagy embereket, akik életüket hazájuk üdvére, javára szentelék. A most élő jelesebb költők versei mellett, fel-felelevenitem a régi jeles költők verseit is. A tudós apa és érdeklődő fiú tanulságos párbeszédeivel minden számban találkozni fogtok, s **Öcsike** gondja lesz, hogy »nadselü« gondolataival meg-megkagcagtasson.

Ami szépet és jót összeszedhettek, azt mind nektek ajándékozom, erdélyi gyermekek. Ezért egyebet nem várok tőletek: olvassátok, szeressétek és terjesszétek a **Cimborát**.

Meleg üdvözet nektek, szüleiteknek és tanítóitoknak.

Kisbaczon, 1922. dec. havában.

Benedek Elek.

A **Cimbora** előfizetési ára: negyedévre 40, félévre 80, egész évre 160 leu. Az előfizetés, postautalványon, a kiadó címére: **Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó részvénytársaság, Szatmár, küldendő, de elfogad a Cimborá-ra előfizetést Erdély minden könyvkereskedője is.**

Mutatványszámot, kívánatra, ingyen küld a kiadóhivatal.

